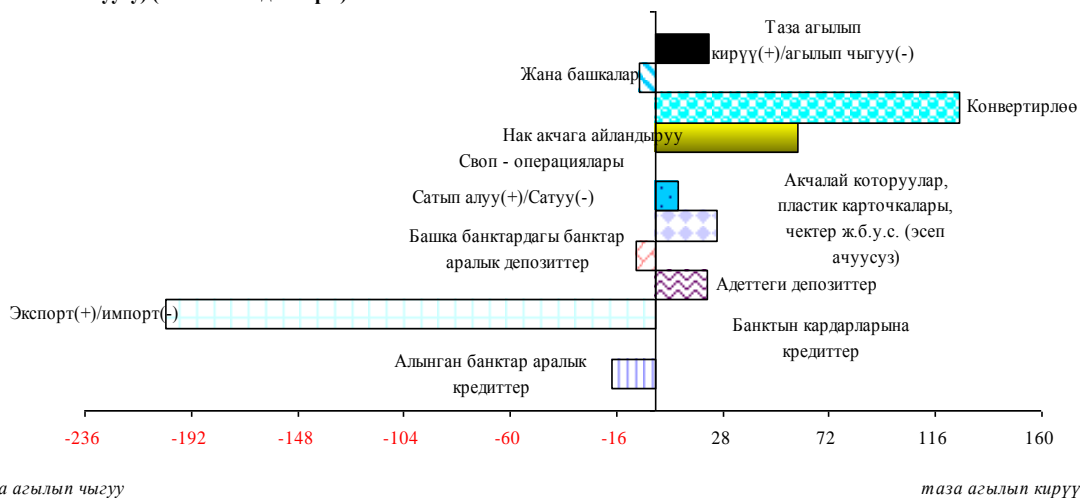

Валюта рыногу (2013-жылдын апрель айы)

1-график. Накталай эмес АКШ долларыны коммерциялык банктарына таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу) (млн. АКШ доллары)

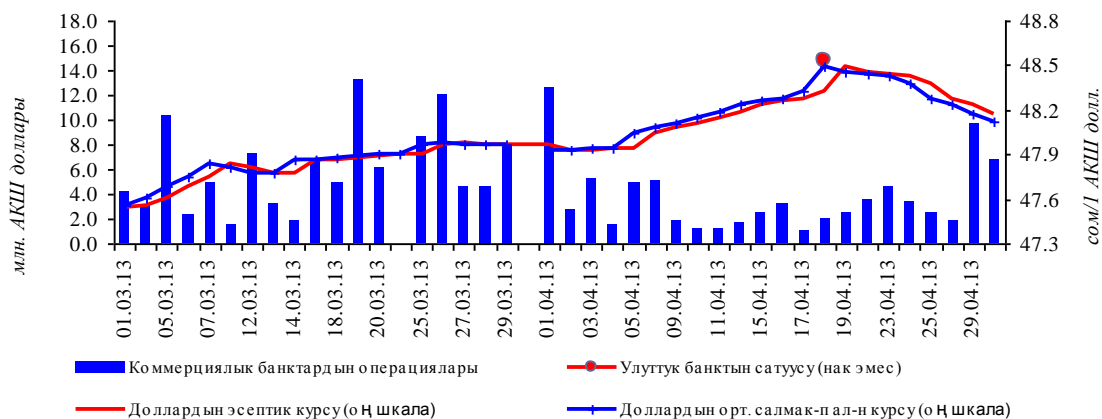

Апрель айында өсүш тенденциясын улантуу менен америка валютасынын алмашуу курсунун бир АКШ доллары үчүн - 47,9610 сомдон 48,1717 сомго чейин жогорулашы байкалган, бул банктар аралык рынокто нак эмес валютаны сатып алуу-сатуу көлөмүнүн айлык көрсөткүчүнүн өсүшүнүн алкагында болуп өткөн (2012-жылдын апрель айында курс өткөн айга салыштырмалуу анчалык өзгөргөн эмес). Курстун жогорулашынын негизги этабы кароого алынып жаткан мезгилдин экинчи жарымына туура келген. Рыноктун ири катышуучулары тарабынан валютага карата жогорку суроо-талапты колдоо негизинен, өлкөгө акча которуулар системасы боюнча келип түшкөн акча каражаттарынын, ошондой эле банктардын конвертациялык операцияларынын натыйжасында алынган долларлардын эсебинен жүзөгө ашырылган (1-график).

Кароого алынып жаткан мезгил ичинде чет өлкө валютасын сатып алуу-сатуу боюнча операциялардын жалпы көлөмү 28,2 млрд. сом өлчөмүндө түптөлүү менен 22,0 пайызга көбөйгөн. Коммерциялык банктардын нак операциялар сегментинде иш жигердүүлүгүнүн 30,8 пайызга, сандык мааниде алганда 19,2 млрд. сомго чейин кыйла жогорулашы себеп болгон. Мындан тышкары, коммерциялык банктардын нак эмес операцияларынын көлөмү 5,0 млрд. сомго чейин өскөн, бул өткөн айдын ушул эле көрсөткүчүнөн 0,2 пайызга жогору. Алмашуу бюролорунун операцияларынын көлөмү 15,8 пайызга көбөйүү менен 4,1 млрд. сомго жеткен.

Банктар аралык валюта тооруктарынын чогуу алгандагы жүгүртүүсү, коммерциялык банктар ортосунда ишке ашырылган бүтүмдөрдүн көлөмүнүн төмөндөшүнүн эсебинен 81,6 млн. АКШ долларына чейин азайган (-24,2 пайыз). 2013-жылдын башынан бери апрель айында Улуттук банк 14,7 млн. АКШ доллар суммасына биринчи интервенцияны жүргүзгөн (2-график).

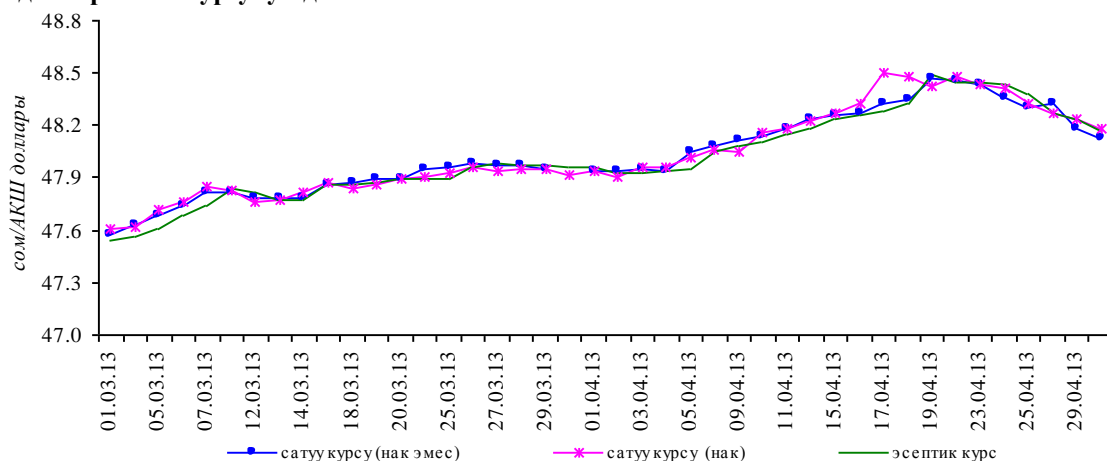
2-график. Банктар аралык валюта тооруктарынын жана АКШ доллар курсунун динамикасы

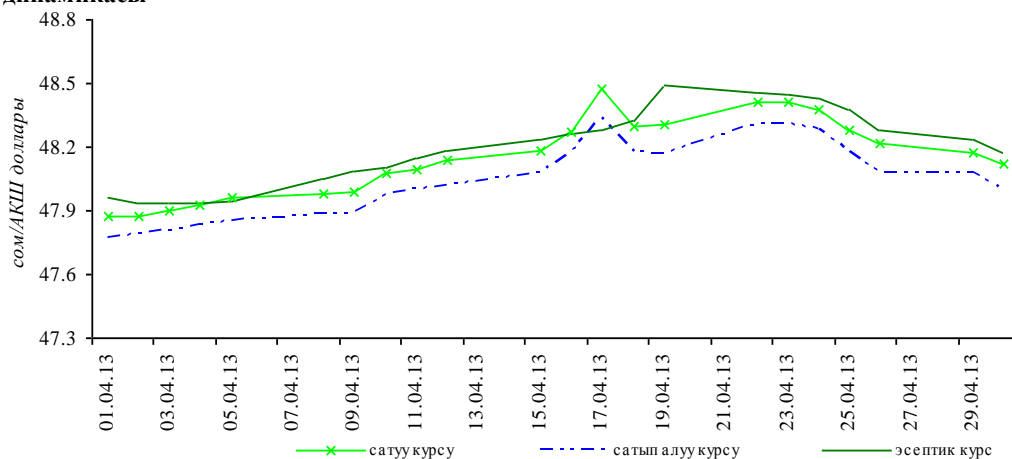
Кароого алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк коммерциялык банктар менен СВОП-операцияларды жүргүзгөн эмес.

Валюталарды негизги түрлөрү боюнча бөлүштүрүүдө АКШ доллары, орус рубли, евро жана казак теңгеси менен ишке ашырылган операциялар көлөмүнүн көбөйүшү байкалган. Мында, жүзөгө ашырылган операциялардын жалпы көлөмүндө валюталардын үлүштүк катышы төмөнкүчө бөлүштүрүлгөн: АКШ долларындагы операциялардын салыштырма салмагы 0,9 пайыздык пунктка, 60,4 пайызга чейин, евродо – 0,3 пайыздык пунктка, 3,4 пайызга чейин төмөндөгөн. Орус рублинде ишке ашырылган операциялардын үлүшү ай ичинде 1,1 пайыздык пунктка көбөйүү менен 26,5 пайызды түзгөн, казак теңгесинде 9,6 пайызды түзгөн (+0,1 пайыздык пункт).

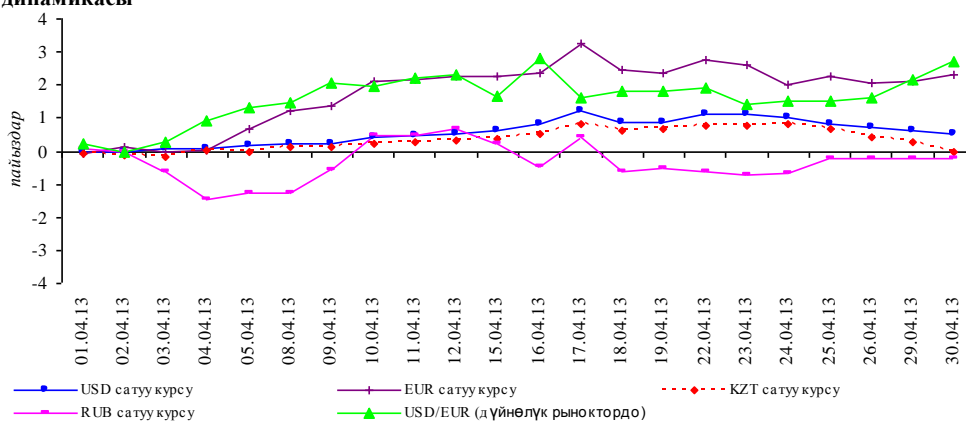
3-график. Коммерциялык банктарда нак жана нак эмес АКШ долларынын курсунун динамикасы

4-график. Алмашуу бюрлорунда АКШ долларынын курсунун динамикасы

5-график. Алмаштыруу бюрлорундагы валюта курстарынын жана АКШ долларынын дүйнөлүк рынокторундагы өсүш арымдарынын динамикасы

1-таблица. Операциялардын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	Комм. банктардын накталай эмес операциялары		Комм. банктардын накталай операциялары		Алмаштыруу бюрлөрдүн накталай операциялары	
		Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)
Апрель'2012	20,350.6	3,357.6	16.5	13,811.8	67.9	3,181.1	15.6
Май	22,178.7	4,749.7	21.4	14,164.9	63.9	3,264.1	14.7
июнь	21,816.2	3,649.6	16.7	14,943.6	68.5	3,223.1	14.8
июль	26,251.1	4,816.3	18.4	17,906.6	68.2	3,528.2	13.4
август	27,886.3	5,568.0	20.0	18,670.4	67.0	3,647.9	13.1
сентябрь	26,294.6	5,115.6	19.5	17,689.1	67.3	3,489.9	13.3
октябрь	29,651.0	6,215.6	21.0	19,649.2	66.3	3,786.2	12.8
ноябрь	28,722.7	5,018.0	17.5	19,820.7	69.0	3,884.0	13.5
декабрь	26,180.1	3,958.3	15.1	18,549.8	70.9	3,672.1	14.0
январь'2013	22,335.6	3,330.8	14.9	15,850.9	71.0	3,153.8	14.1
февраль	21,941.7	3,886.7	17.7	14,684.9	66.9	3,370.1	15.4
март	23,135.9	4,960.9	21.4	14,642.8	63.3	3,532.2	15.3
апрель	28,218.6	4,969.0	17.6	19,157.7	67.9	4,092.0	14.5

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	АКШ доллары		Евро		Орус рубли		Казак теңгеси		Жана башкалар	
		көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш
Апрель'2012	20,350.6	11,828.5	58.1	851.6	4.2	6,054.5	29.8	1,609.5	7.9	6.5	0.0
Май	22,178.7	13,619.2	61.4	763.8	3.4	5,899.4	26.6	1,887.6	8.5	8.7	0.0
июнь	21,816.2	12,853.2	58.9	725.5	3.3	5,871.4	26.9	2,354.9	10.8	11.2	0.1
июль	26,251.1	15,332.9	58.4	852.5	3.2	7,261.0	27.7	2,789.6	10.6	15.1	0.1
август	27,886.3	16,310.4	58.5	783.4	2.8	7,674.5	27.5	3,109.5	11.2	8.4	0.0
сентябрь	26,294.6	15,579.2	59.2	895.6	3.4	7,392.4	28.1	2,417.6	9.2	9.8	0.0
октябрь	29,651.0	17,967.8	60.6	1,011.8	3.4	7,754.5	26.2	2,906.2	9.8	10.8	0.0
ноябрь	28,722.7	17,122.7	59.6	931.1	3.2	7,595.5	26.4	3,065.3	10.7	8.0	0.0
декабрь	26,180.1	15,270.4	58.3	799.9	3.1	7,780.8	29.7	2,322.7	8.9	6.3	0.0
январь'2013	22,335.6	13,317.6	59.6	763.0	3.4	6,716.9	30.1	1,532.3	6.9	5.8	0.0
февраль	21,941.7	13,266.5	60.5	778.9	3.6	6,338.3	28.9	1,551.9	7.1	6.1	0.0
март	23,135.9	14,183.3	61.3	840.9	3.6	5,893.0	25.5	2,210.0	9.6	8.7	0.0
апрель	28,218.6	17,043.6	60.4	954.3	3.4	7,487.5	26.5	2,722.6	9.6	10.6	0.0

3-таблица. Чөтөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы	Айдын акырына карата эсептик курс				Бир ай ичинде эсептик курстун четтөөсү			
	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
Апрель'2012	46.8494	62.0428	1.5960	0.3169	0.0%	-0.7%	0.0%	0.0%
Май	46.9352	58.4085	1.4463	0.3173	0.2%	-5.9%	-9.4%	0.1%
Июнь	47.2445	59.4241	1.4396	0.3162	0.7%	1.7%	-0.5%	-0.4%
Июль	47.1487	57.7998	1.4640	0.3143	-0.2%	-2.7%	1.7%	-0.6%
Август	46.0274	57.8127	1.4341	0.3081	-2.4%	0.0%	-2.0%	-2.0%
Сентябрь	47.1484	61.0289	1.5250	0.3146	2.4%	5.6%	6.3%	2.1%
Октябрь	47.1513	60.9838	1.4952	0.3129	0.0%	-0.1%	-2.0%	-0.6%
Ноябрь	47.2578	61.3170	1.5217	0.3140	0.3%	0.5%	1.8%	0.4%
Декабрь	47.4012	62.6573	1.5607	0.3145	0.3%	2.2%	2.6%	0.2%
Январь'2013	47.7696	64.5105	1.5909	0.3167	0.8%	3.0%	1.9%	0.7%
Февраль	47.5676	62.2279	1.5535	0.3162	-0.4%	-3.5%	-2.3%	-0.2%
Март	47.9610	61.4884	1.5430	0.3180	0.8%	-1.2%	-0.7%	0.6%
Апрель	48.1717	63.0543	1.5412	0.3185	0.4%	2.5%	-0.1%	0.2%

4-таблица. Алмашуу бирорунда чөтөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы	Бир ай ичиндеги орточо маржа				Валюталарды сатуу курсунун орточо				Бир ай ичинде валюталарды сатуу курсунун			
	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
Апрель'2012	0.2%	0.5%	0.6%	0.7%	0.0%	0.1%	0.2%	0.1%	0.4%	-0.6%	-1.1%	0.1%
Май	0.3%	0.5%	0.8%	0.7%	0.1%	0.2%	0.4%	0.1%	0.4%	-5.2%	-9.3%	0.4%
Июнь	0.3%	0.6%	0.8%	0.7%	0.0%	0.2%	0.4%	0.1%	0.6%	1.1%	-1.0%	-0.2%
Июль	0.2%	0.5%	0.7%	0.7%	0.0%	0.2%	0.3%	0.1%	0.2%	-2.6%	1.9%	-0.1%
Август	0.3%	0.5%	0.8%	0.5%	0.1%	0.2%	0.2%	0.2%	-1.2%	0.3%	-1.0%	-2.0%
Сентябрь	0.3%	0.5%	0.6%	1.0%	0.1%	0.2%	0.4%	0.2%	0.8%	4.9%	4.8%	1.3%
Октябрь	0.2%	0.4%	0.6%	0.7%	0.0%	0.1%	0.2%	0.1%	0.4%	0.6%	-0.2%	-0.2%
Ноябрь	0.2%	0.4%	0.7%	0.7%	0.0%	0.1%	0.1%	0.1%	0.3%	0.3%	1.5%	0.4%
Декабрь	0.2%	0.4%	0.6%	0.7%	0.0%	0.1%	0.2%	0.1%	0.1%	0.9%	0.7%	-0.5%
Январь'2013	0.2%	0.4%	0.6%	0.6%	0.0%	0.2%	0.2%	0.1%	0.7%	4.3%	3.6%	1.4%
Февраль	0.2%	0.5%	0.6%	0.7%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	-0.3%	-2.9%	-1.8%	0.0%
Март	0.2%	0.5%	0.6%	0.7%	0.0%	0.1%	0.2%	0.1%	0.6%	-1.5%	-1.1%	0.4%
Апрель	0.2%	0.4%	0.6%	0.7%	0.1%	0.2%	0.2%	0.1%	0.5%	2.3%	-0.2%	0.0%